

Ockelbo kommun

Likabehandlingsplan

Lokal handlingsplan mot kränkande behandling inom den kommunala vuxenutbildningen i Ockelbo.

SKOLANS UPPDRAG

Arbetet mot kränkande behandling bör ses i ett vidare sammanhang och skall omfatta alla på skolan.

Skolan har i uppdrag att förebygga och motverka kränkande behandling i enlighet med skollagens föreskrifter. I skolans likabehandlingsplan presenteras skolans arbete för att främja de studerandes lika rättigheter samt skolans förebyggande åtgärder för att motverka diskriminering och kränkande behandling.

”Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö, Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.” (Skollagen 1 kap 2 §)

”Skolan har en viktig uppgift när det gäller att förmedla och hos eleverna förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan skall gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande.” (Lpf 94)

”Skolan skall främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen skall i skolan utsättas för mobbning. Tendenser till trakasserier skall aktivt bekämpas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Det svenska samhällets internationalisering och den växande rörligheten över nationsgränserna ställer höga krav på människors förmåga att leva med och inse de värden som ligger i en kulturell mångfald. Skolan är en social och kulturell mötesplats, som har både möjligheter och skyldigheter att stärka denna förmåga hos alla som arbetar där.” (Lpf 94)

Värdegrund.

Den gemensamma värdegrunden inom utbildningsväsendet i Ockelbo kommun vilar på de fyra begreppen:

- Trygghet
- Respekt
- Ansvar
- Jämställdhet

Dessa begrepp skall genomsyra all verksamhet inom den kommunala vuxenutbildningen. Det innebär att ömsesidig respekt för rättigheter och skyldigheter skall genomsyra allt umgänge inom verksamheten oavsett ålder, kön, etnisk tillhörighet, funktionshinder eller religion.

Alla i skolan skall vara uppmärksamma och reagera på kränkande och nedvärderande uppförande och tilltal. Alla som arbetar i verksamheten ska agera utifrån Nolltolerans!

Strävansmål inom den kommunala vuxenutbildningen

- Ingen skall utsättas för diskriminering och kränkande behandling.
- Alla skall känna sig trygga och respekterade.
- Alla studerande skall veta vem de kan vända sig till då de själva eller någon annan behöver hjälp.
- Alla medarbetare på skolan skall främja goda relationer och stärka de studerandes självkänsla.
- Alla på skolan skall arbeta för att planen mot kränkande behandling följs.

Definition av diskriminering och kränkande behandling

Gemensamt för all diskriminering och kränkande behandling är, att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Det kan gälla kränkande behandling utifrån kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Utifrån dessa diskrimineringsgrunder ska det göras en kartläggning genom intervjuer och/eller enkäter. Kränkningar kan äga rum mellan studerande, mellan personal och studerande samt mellan personal.

Kränkningar kan vara:

- **Fysiska** (slag, knuffar o.dyl.)
- **Verbala** (hot, öknamn, könsord m.m.)
- **Psykosociala** (ryktesspridning, utfrysning, förtal etc.)
- **Text och bildburna** (e-post, SMS, brev, chat osv.)

och ta sig uttryck som:

- **Mobbning** - En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. Mobbning förutsätter att den som utsatts kränks vid upprepade tillfällen. Mobbning bland vuxna tar sig ofta mer subtila uttryck än när det gäller barn och kan därför vara svår att upptäcka.
- **Sexuella trakasserier** – avser kränkningar grundade på kön eller som anspelar på sexualitet.
- **Rasism** – bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper. En sådan uppfattning kan leda till att vissa folkgrupper ses som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- **Främlingsfientlighet** – avser motvilja mot grupper som anses mindre värda på grund av etniska, kulturella, fysiska och beteendemässiga karakteristika och kan ta sig uttryck som öppen motvilja mot företrädare för vissa etniska grupper.
- **Homofobi** – avser motvilja mot eller förakt för homo-, trans- och bisexuella personer och öppet avståndstagande från dessa.

En viktig utgångspunkt är upplevelsen hos den drabbade och att den som uppger sig ha blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Förebyggande arbete för att förhindra diskriminering och kränkande behandling.

På skolan finns ett elevråd med representanter från olika kurser inom vuxenutbildningen och med deltagare från olika etniska grupper. Rektor är sammankallande.

Inför elevrådssammanträden har alla klasser ett klassråd där elevrådsrepresentanterna fångar upp de studerandes förslag och önskemål. Undervisande lärare ansvarar för klassråden.

Det ska finnas gemensamma trivselregler för hela skolan som tas fram av lärare och studerande och bearbetats i elevrådet. Reglerna ska utvärderas varje år.

Utvärdering av kurserna och verksamheten genomförs regelbundet i december och maj (1g/termin).

Pedagoger inom vuxenutbildningen förbinder sig i sin yrkesutövning att:

- Aktivt medverka till de studerandes kunskapstillväxt och personliga utveckling.
- Alltid bemöta de studerande med respekt för deras person och integritet samt motverka varje form av kränkningar och trakasserier.
- Inte diskriminera någon med avseende på kön, sexuell läggning, etnisk, politisk och religiös tillhörighet, social och kulturell bakgrund eller förmåga att prestera.
- Tillgodose de studerandes rätt till inflytande över sin utbildning samt medvetandegöra dem om deras eget ansvar för sina studier.
- Aktivt arbeta med värdegrundsfrågor i undervisningssammanhang.
- utvärdera, bedöma och betygsätta sakligt och rättvist och därmed motstå otillbörlig påverkan.
- Verka för att upprätthålla förtroendefulla relationer med de studerande och vara lyhörda för deras synpunkter.
- Ej vidarebefordra information som mottagits i tjänsten.

Förebyggande arbete mot kränkande behandling:

- Återkommande samtal med de studerande omkring rasism, främlingsfientlighet, människosyn och etiska förhållningssätt.
- Medveten strävan att bibringa de studerande en humanistisk människosyn.
- Strävan att hålla våra datorer rena från texter och bilder med kränkande, rasistiskt och pornografiskt innehåll.
- Förbud för kläder, symboler och annat som kan upplevas som kränkande.

Rutiner och åtgärder vid kränkande behandling.

Varje misstanke om någon form av kränkning ska tas på största allvar och följas upp genom:

- Enskilda samtal och dialog med de inblandade
- Vid allvarliga och/eller upprepade incidenter kopplas rektor in.
- Vid mycket allvarliga/brottsliga händelser görs polisanmälan.

De studerande uppmanas

- Att reagera om någon utsätts för kränkning.
- Att stötta den som blivit kränkt så att denne vågar ta tag i problemet.
- Att själv berätta för någon om vad som hänt om man känner sig utsatt för kränkning.

Skolpersonalens ansvar

- Att ta på allvar, om någon anmäler någon form av kränkande behandling.
- Att tydliggöra att all form av kränkande behandling är oacceptabelt.

Arbetsgång och dokumentation vid mobbning och kränkande behandling

Steg 1:

- Reagera på det oönskade beteendet omgående.
- Vid fysiskt våld, kontakta polis och, vid behov, vårdpersonal.
- Informera rektor.
- Informera övrig personal.
- Informera anhöriga, vid behov.
- Reda ut händelsen med de inblandade
- Incidentrapport skrivs med alla inblandades redogörelser.

Steg 2:

- Om det oönskade beteendet kvarstår kallar rektor de inblandade till samtal.

Steg3:

- Om det oönskade beteendet, trots ovanstående åtgärder, fortsätter ansvarar rektor för att kontakt tas med andra instanser och myndigheter.

Arbetsgång och dokumentation vid rasism och främlings-fientlighet

Steg 1:

- Reagera på det oönskade beteendet omgående.
- Vid fysiskt våld, kontakta polis och, vid behov, vårdpersonal.
- Informera rektor.
- Informera övrig personal.
- Informera anhöriga vid behov.
- Reda ut händelsen med de inblandade.

- Incidentrapport skrivs med alla inblandades redogörelser.

Steg 2

- Rektor informerar om att kontroll av datamappar kommer att ske.
- Rektor/mentor kontaktar polisen. Lämnar över materialet med rasistiska tecken.
- Om det oönskade beteendet kvarstår kallar rektor de inblandade till skolan för samtal.

Åtgärder vid konflikter mellan:

Studerande - studerande

- undervisande lärare ansvarar för att de studerande får möjlighet att träffas och förklara sina upplevelser av konflikten. Det är viktigt att var och en får komma till tals och komma fram till hur de fortsättningsvis ska kunna fungera i gruppen. Om konflikten fortsätter kopplas rektor in för vidare åtgärd.

Studerande – personal

- Vid upplevelse av kränkande behandling/konflikt mellan studerande och personal bör berörda parter, i första hand, reda ut problemet med varandra.
- Vid behov kopplas någon ”medlare” in (t.ex. annan personal/studerande/rektor) som båda parter har förtroende för.
- Vid allvarigare konflikter mellan studerande och personal ska konflikten hanteras av neutral person, t.ex. skolchef och facklig representant.

Personal – personal

- Konflikten hanteras av skolledningen. Facklig representant bör delta vid behov.

Personal – skolledning

- Konflikten hanteras av skolledningen och fackliga representanter. Vid behov kan konflikten hanteras av förvaltningschef alt. representant från personalkontoret eller motsvarande.

Personalens kompetensutveckling

Personalen utbildas kring mobbning/kränkande behandling, rasism och främlingsfientlighet, värdegrund och metoder för förebyggande arbete i undervisningen.

Utvärdering/revidering av likabehandlingsplanen.

Handlingsplanen utvärderas årligen av personal och studerande vid läsårets slut. De studerande utvärderar under ett klassråd och personalen via en gemensam konferens. Planen revideras vid läsårets start när den går på remiss till studerande och personal.

Brottslig handling

Polisanmälan.

Polisanmälan ska alltid övervägas vid misstanke om brottslig handling i eller i anknytning till skolan. Skolan kan rådfråga polis eller åklagarmyndighet om tveksamhet eller osäkerhet uppstår. Avvägning skall göras när det gäller brott av mindre allvarlig karaktär men varje överträdelse ska leda till någon form av åtgärd. Skolan gör anmälan. Polis genomför utredningsarbetet.

Överträdelse Lagrum

Misshandel

3 kap. 5 och 6 §§ brottsbalken

(T.ex. avsiktliga örfilar och knytnävsslag)

Vållande till kroppsskada eller sjukdom 3 kap. 8 § brottsbalken

(av grov oaktsamhet orsaka skada)

DNR 07-401/2033 SID 17(17)

Framkallande av fara för annan

3 kap. 9 § brottsbalken

(av grov oaktsamhet utsätta någon för livsfara eller fara för svår kroppsskada eller allvarlig sjukdom)

Olaga tvång

4 kap. 4 § brottsbalken

(genom våld eller genom hot tvinga någon att göra, tåla eller underlåta något)

Olaga hot

4 kap. 5 § brottsbalken

(allvarligt hota någon i syfte att framkalla allvarlig rädsla)

Ofredande

4 kap. 7 § brottsbalken

(handgripligen eller på annat sätt antasta någon)

Förtal

5 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken

(utpeka någon som brottslig eller klandervärd)

Förolämpning

5 kap. 3 § brottsbalken

(smäda eller beskylla annan)

Våldtäkt och sexuellt tvång

6 kap. 1 och 2 §§ brottsbalken

(genom våld eller hot tvinga annan till samlag eller annan sexuell handling)

Sexuellt ofredande

6 kap. 7 § brottsbalken

(sexuellt beröra barn under 15 år, ”tafsa”, eller publicera via sms eller internet)

Stöld och rån

8 kap. 1, 4 och 5 §§ brottsbalken

Skadegörelse och åverkan

11 kap. 1-3 §§ brottsbalken

(t.ex. allvarligare klotter och fönster-krossning)

Våld eller hot mot tjänsteman

17 kap. 1 § brottsbalken

(t.ex. mot elev eller lärare)

Narkotikabrott eller vårdslöshet med narkotika

1-3 §§ narkotikastrafflagen

(överlåta, anskaffa, sälja, inneha, bruka eller ta annan befattning med narkotika)

Olovlig försäljning av alkoholdrycker (langning) 10 kap. 3 § alkohollagen

Kniv och andra farliga föremål

1 kap. 21 § skollagen